

A Népszava az év szeptember 9-i számában a SZOT teljes ülésé elő írt vezércikkében a következőket írta: „... az évek óta tévútra terelt és nagyrészt eltorzított szakszervezeti tevékenység helyébe lépjen minden területen előtérbe az a cél, hogy a szakszervezeti mozgalom... ismét munkásmozgalommá váljék.»

Alig hét hét múlt el e minden tekintetben más körülmények között írott sorok köztül, s ma már a történelmi vihar száguldó ütemében arról számolhatunk be, hogy hatalmas lépés történik e cél eléréséért talán még ma, vagy legkésőbb holnap.

Érdekes és szükséges visszatekinteni mindarra, amit néhány hét előtt »tévútra vezetés« és »eltorzítás« jelzőkkel illetünk, mert a szembandés nélkül a jövőben sem láthatunk előre a szükséges tisztasággal.

A magyar szabad szakszervezetek 1948-ig a két munkáspárt dolgoztak, tehát a munkásszótlyának egység-szervezetét jelentették és tevékeny, de távolról sem kellőképpen független szerepet tölthettek be a felszabadulást követő évek fejlődésében.

Ez a fejlődés, bár rendkívül erős korlátozó tényező érvényesülték, lényegében alapvetően demokratikus tartalom volt, s a koalíció, gyakran viaskodva az egyoldali túlsúllyal, annyira-amennyire mégis demokratikus tartalmat adott államunknak. Ez a demokratikus tartalom lényegesen csökkent a Kiszagdpárttal szemben alkalmazott »szálami-politika« következtében, s még súlyosabb sérelmet szenvedett az 1948-ban létrejött munkáspárti egyesülés révén.

A munkáspártok egyesülésének ténye önmagában természetesen nem antidemokratikus, amennyiben az egyesülés valóban önkéntes és mindkét párt többségi akaratát fejezi ki. Valószínű lenne azt állítani, hogy 1948-ban ez történt. Bár a szocialdemokrata munkásság egy részének hirtelen tömeges átlépése volt a fúziós elhatározás közvetlen oka, látni kell, hogy e tömeges átlépést megelőzte a szocialdemokrata munkásság évtizedes vezetőinek tömeges leváltása funkcióiról, s azoknak átadása olyanok kezébe, akik (mint e sorok írója maga is), a minden körülmények közötti együttműködés hívei voltak. Nyolc esztendő távlatából, s az azóta átélt keserves tapasztalatokból kiindulva, nyílt szóval meg kell állapítani, hogy a fúzió ténye ebben az esetben antidemokratikus volt, mert lett legyen bármilyen igaz is az elv — megvalósítása csak antidemokratikus lehet, ha nem áll mögötte a tömegek többségének akarat.

Az 1948. esztendőnek más országokban szerzett tapasztalatai féltreírhatetlenül tanúsítják, hogy ha a fúzió Magyarországon nem jön így létre, akkor másképpen, még erőszakosabb eszközökkel is kikényszerítettek volna (amint például Csehszlovákiában tették!).

Államunk e fokozódó elkanyarodása a demokratikus fejlődés útjáról, maga a fúzió is azért nyert támogatást sokak (és sokunk) szemében, mert úgy tűnt, mintha ez lenne az egyetlen út, amely lehetővé teszi a proletárdiktatúra útjának elkerülését. A fúziós program-nyilatkozatban is az a megfogalmazás szerepel, hogy »viszonylag békés eszközökkel« kívánja építeni Magyarországon a szocializmust.

Ezt a hiedelmet váratlanul zavarta meg 1949 márciusában az a bejelentés, hogy a »népi demokrácia proletárdiktatúra szovjet-forma nélkül«. Az egyesült párt akkori vezetői gyalázatosan becsapták mindazokat, akik hajlamosak voltak hitelt adni szavuknak, s egyben szembelyezkedtek a lenini figyelmeztetéssel, amely már 1919-ben óva intette a magyar tanácskormányt, hogy a merőben más gazdasági, társadalmi és kulturális feltételek közepette elő Magyarországon szolgáljan átvegyék az oroszországi módosított.

Miután a magyar gazdasági és társadalmi viszonyok közepette, a földosztás végrehajtása és a bankok majd gyárak állomostása után semmiképpen sem voltak adva a proletárdiktatúrának sem feltételek, sem szükségletek, s szemellenzős és hazug politikai vezetők mesterségesen igyekeztek a proletárdiktatúra szükségességének közölményeit megteremteni. Így került sor a Rajk-perre, a szocialdemokrata perekre és még számos törvénytelen konstrukción, gyalázatos bűnperre.

A mesterkéltan megteremtett proletárdiktatúrának nevezett rendszer egy maroknyi gazdasági háborúba esett, s néhány maroknyi megrögzött pártbürokratává lett személy egyéni diktatúrájává lett — elsősorban éppen a proletáriátussal, a dolgozókkal szemben, s az ő rovására.

A szakszervezetek ebben a korszakban a diktátorok vak eszközeivé korcsosultak, s semmiképpen sem tudták valódi feladatukat teljesíteni, mert hiszen még ilyen akarat is hiányzott tőlük.

Még alig több egy esztendőnél az az idő, amióta a szakszervezetek óvatosan, tapogatózva, de mégis kezdtek ismét kibontakoztatni a maguk benátó erejét, kezdtek eltszítani az akadályokat egészséges fejlődésük útjából. Még nem találtak magukra, még nem vehették szabadon lathra erejüket — de már a szakszervezeti erő gyökereinek szálradsága lassan kezdett megmutatkozni. S egyidejűleg kezdett megmutatkozni az is, hogy a történelmi adottságokon nem lehet erőszakot tenni: a Magyarországon durva erőszakkal és agyafirtó hamisítással létrehozott terror-rendszer eszközeiben reccsgett-roppogott.

Amikor végre a dolgozó nép felháborodott követelésére Rákosi megbukott és elkerülhetetlen szükségességé vált a demokratikus fejlődés útjának szabaddátétele — akkor már csak idő kérdése volt, hogy a hazugságra épített rendszer, a hazugságra épített politikai egység mikor bukik meg a valóságban is, s hogy azok, akiket az átlosmikrók korszak félreterelt, meggyalázott, kiközösített, mikor térhetnek ismét vissza a maguk helyére, hogy onnan a munkásmozgalmat a maguk módján, de az egészséget óráz szakszervezetben szolgálhassák.

Szovjet kormánynyilatkozat a magyarországi alakulatainak visszavonásáról

Moszkvából Jelenli a fokozni a lakosság anyagi jó-TASZS: A szovjet kormány létét, s harcolni kell az állam-szükségnek tartotta, hogy apparátusban megmutatkozó nyilatkozatot tegyen a magyarországi eseményekről. Az események azt mutatják, hogy a magyar dolgozók — állapítja meg a nyilatkozat — akik említésre méltó előrehaladást érik el a népi demokratikus rendszer alapján, jogosan vetik fel azt a kérdést, hogy a gazdasági együttműködés terén gy kormány kérdésére hozzá-kell küszöbölni a meglévő járult ahhoz, hogy szovjet ka-komoly hibákat, tovább kell tonal alakulatok vonuljanak

be Budapestre, de szem előtt társaság kormányával és tartva, hogy a szovjet alakul-társó szerződésben részt vevő tokt további magyarországi tar-társó államok kormányait a-társózkodása ürügyül szolgálhat a helyzet fokozottabb kitélesé-désére, utastítást adott katonal-parancsnokságának, hogy von-ja ki a szovjet katonal alaku-latokat Budapestről, mihelyt ezt a magyar kormány jónak lájja.

A szovjet kormány nyilatko-zat többek között hangoztatja azt is, hogy mindazokat a szovjet gazdasági, műszaki, kulturális és katonal tanács-adókat, akik megállapodás alapján tartózkodnak Ma-gyarországon területén — ha-gyarországi visszavonni.

Ugyanakkor a szovjet kor-mány kész tárgyalásokba bo-ronuljanak

csatlóznak a Magyar Népköz-lendő visszavonni.

Nagy Imre üzenete a magyar néphez: A szovjet hadsereg csapatainak kivonulása megkezdődött

Magyar testvéreim! Tudatom veletek, hogy a kormány kezdeményezésére a szovjet hadsereg csapatainak kivonulása megkezdődött. Minden hatóság, az ország minden polgára az elvonulás teljes rendjének biztosítása érdekében tartózkodjék

minden provokatív, zavaró, vagy ellenséges cselekedettől, hogy így is hozzájáruljon a szovjet hadsereg csapatainak kivonulá-sához.

Nagy Imre,
a minisztertanács elnöke

A honvédelmi miniszter közleménye: szerdán virradatig befejezik a szovjet csapatok kivonását Budapestről

A társadalmi és nemzeti megújulásunkat kiharcoló hősi forradalom eredményeként megállapodás a szovjet fegyveres erők parancsnokságával csapataik Budapestről való kivonásának rendjéről. Eszerint a Budapestben levő összes szovjet csapatok kivonulásukat 1956. október 30-án délután 4 órakor megkezdték és előre kidolgozott terv szerint 1956. október

31-én virradatig befejezik. A szovjet csapatok kivonásával párhuzamosan fővárosunkban a néphadsereg egyes alakulatait vonom össze. A rendfenntartási feladatait a néphadsereg, a rendőrség és a nemzetőrség csapatai együttesen látják el.

Janza Károly alfabárgy,
honvédelmi miniszter

Osztrák határzár a magyar határon

A határbiztonsági intézkedések keretében az osztrák kormány kedden elhatározta, hogy a magyar határ mentén több-kilométeres övezetben megáll minden polgári közlekedést. Egyedül a határőrségi lakosai, az egészségügyi szervek, a diplomáciai személyzet, az újságírók és az útvelőléti ellátott, Magyarországra igyekvő személyek számára engedélyezi az övezet határának átlépését.

Lengyel repülőgépek ablaküveget hoztak Budapestre

Varsóban a magyar külke-reszkedelmi megbízottak az egyik magyar külkereskedelmi vállalat kedd délután megbízást adott, hogy ablaküveget vásároljon a budapesti harok-

Ez az idő elérkezett és a magyar dolgozók közel kétfélszáz tömege, pártállásra való tekintet nélkül szolgálatot elégtételt azoknak, akiket akaratuk ellenére, egy légrétegben és eszközeiben egyaránt terrorra épített rendszer távolított el a munkásmozgalomból. E sorok írója is (a maga szerepének arányában) felelős mindazért, ami ezen a téren történt (s ezt a felelősséget az sem csökkenti, hogy most aktív és olykor kezdeményező részt is vállalt a jövőtélben).

A végző veszedelem elkerülésével óvja meg mindazokat a vívmányokat, amelyeket mérhételten áldozatok árán szerzett meg.

Az egységes szakszervezet — összefogva a forradalmi értelmiség fiataljával, a megvívott szabadságharc hőseivel — biztosítja a dolgozó nép akaratának érvényesülését, biztosítja országunkat a töfőkés és földesurak zsarnokságától, biztosítja valóban demokratikus fejlődésünket.

A szakszervezeti mozgalom vezetésének remélhetőleg mielőbb bekövetkező kiszélesítése abban az időpontban történik, amikor Magyarországon a népkarant elemi ereje lerombolta a proletárdiktatúrának nevezett rendszer minden pillérét. Ez nem is lehetséges másképp. A magyar munkásmozgalom erejét, a magyar szakszervezeti mozgalom gyökereinek mélységét mutatja, hogy a szakszervezetek ebben a végzetesen súlyos történelmi időben megtalálták azt az utat, amely

Ennek az új szakszervezeti egységnek valóban a szakszervezeti függetlenség, a szakszervezeti szabadság jegyében kell megszűlnie, mert csak így lesz a magyar munkásszótly, a magyar dolgozók szabadságának és anyagi felelőskedésének biztos fegyvere.

Az új szakszervezeti egységnek ez az értelme és ez történelmi küldetése is.

